

Mokymasis visą gyvenimą. Įpročiai, patrauklumai, barjerai, naudos suvokimas

Gyventojų apklausos rezultatai

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Vilma Jėckaitė, politikos analitikė

2020-10-27

Apie tyrimą ir apklausos dalyvius

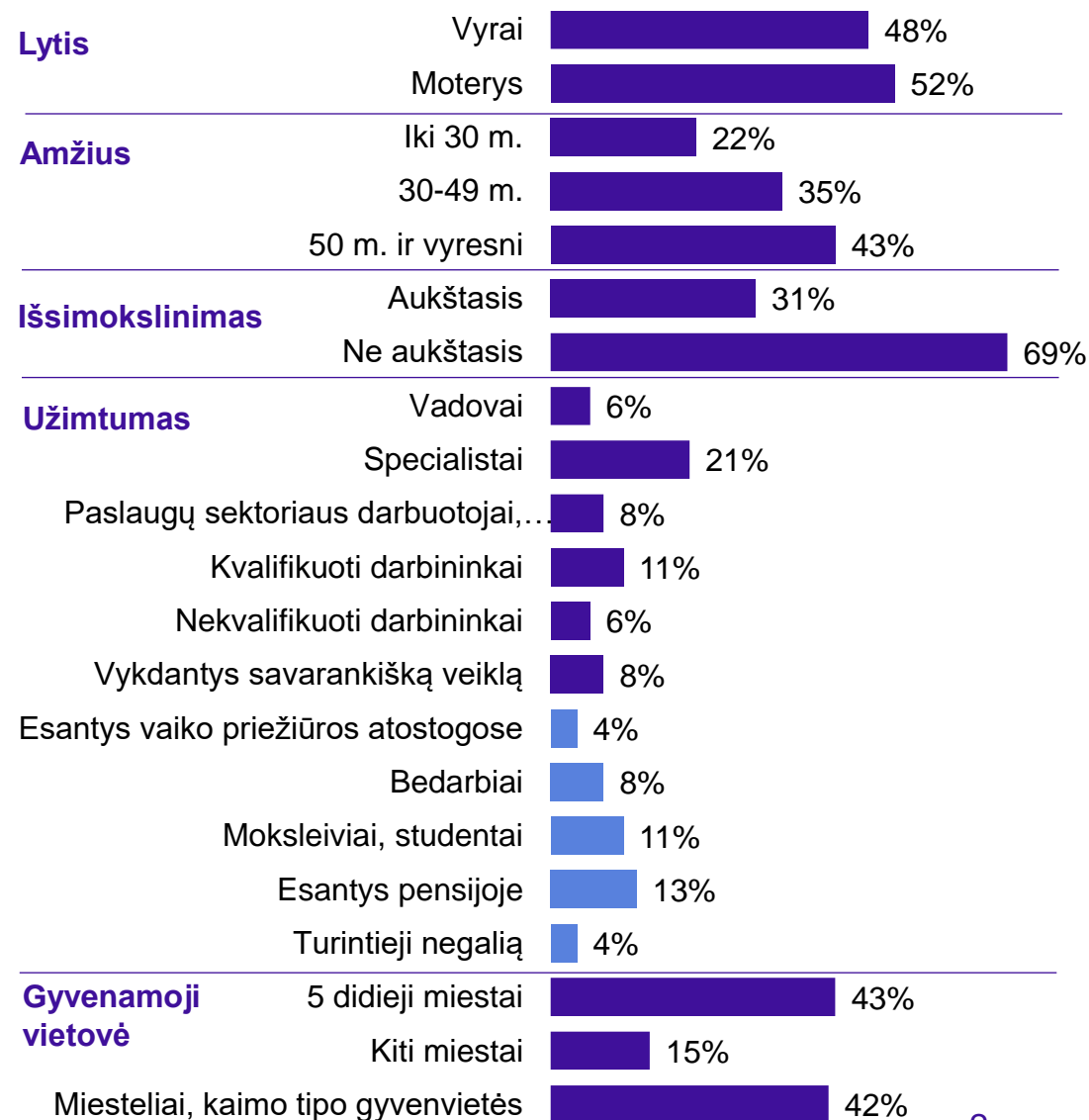
Tikslinė grupė: 15-75 metų Lietuvos gyventojai.

Buvo vykdoma **atsitiktinė bei kvotinė atranka**.

Gyventojai apklausti **internetu ir tiesioginio interviu** metodu.

Apklausti **2052 respondentai**.

Apklausa buvo vykdoma **2019 m. gruodžio 11 d. - 2020 m. sausio 28 d.**

Į kokius klausimus atsakysime?

Tyrimo tikslas: atskleisti gyventojų požiūrį į mokymąsi, visapusiškai apibūdinti jų mokymosi patirtį ir įvertinti atvirumą mokymuisi.

1. Kaip suprantama sąvoka „*mokymasis visą gyvenimą*“?
2. Kokia yra gyventojų mokymosi patirtis?
3. Kokie mokymosi poreikiai ir atvirumas mokymuisi?
4. Kaip vertinami baziniai įgūdžiai?
5. Koks yra gyventojų informuotumas apie mokymosi svarbą ir galimybes?

1

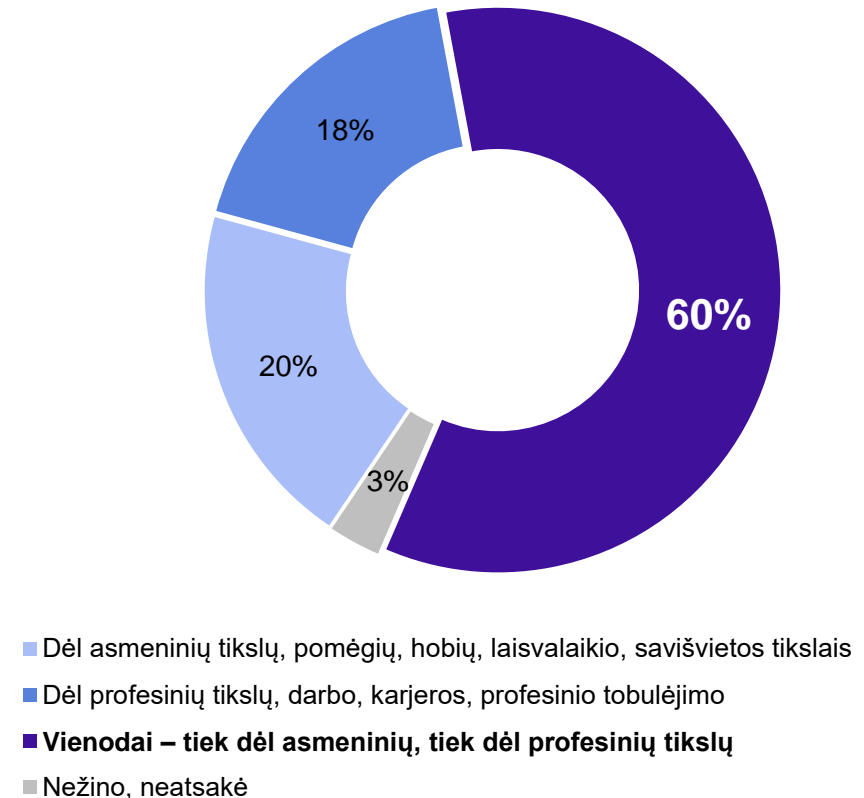
Kaip suprantama sąvoka „mokymasis
visą gyvenimą“?

„Mokymasis visą gyvenimą“ – tai nuolatinis **tobulėjimas** tiek asmeninėje, tiek profesinėje srityse

Sąvokos „mokymasis visą gyvenimą“ apibūdinimas

MVG siejimas su asmeniniu ir profesiniu tobulėjimu

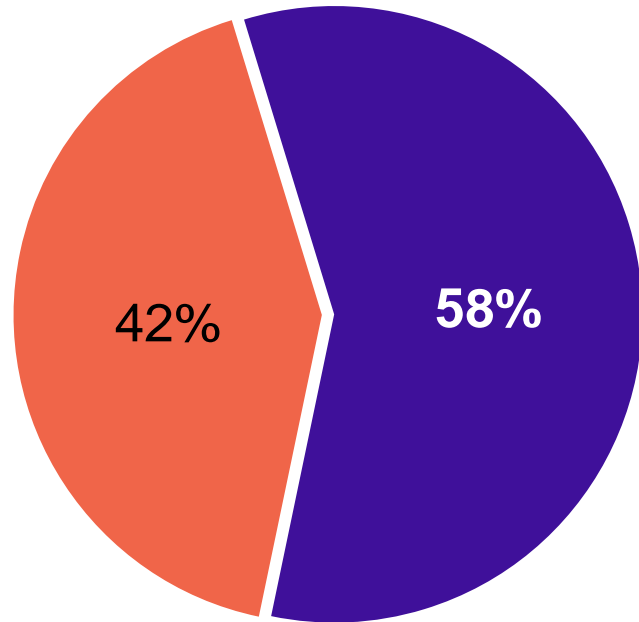
Skaičiuojama nuo visų apklaustųjų.

2

Kokia yra gyventojų mokymosi patirtis?

Mokymosi per paskutinius trejus metus patirties turi kiek daugiau negu pusė visų apklaustųjų, tačiau tarp vyresnių gyventojų besimokančiųjų dalis ženkliai mažesnė

Mokymosi per paskutinius trejus metus patirtis

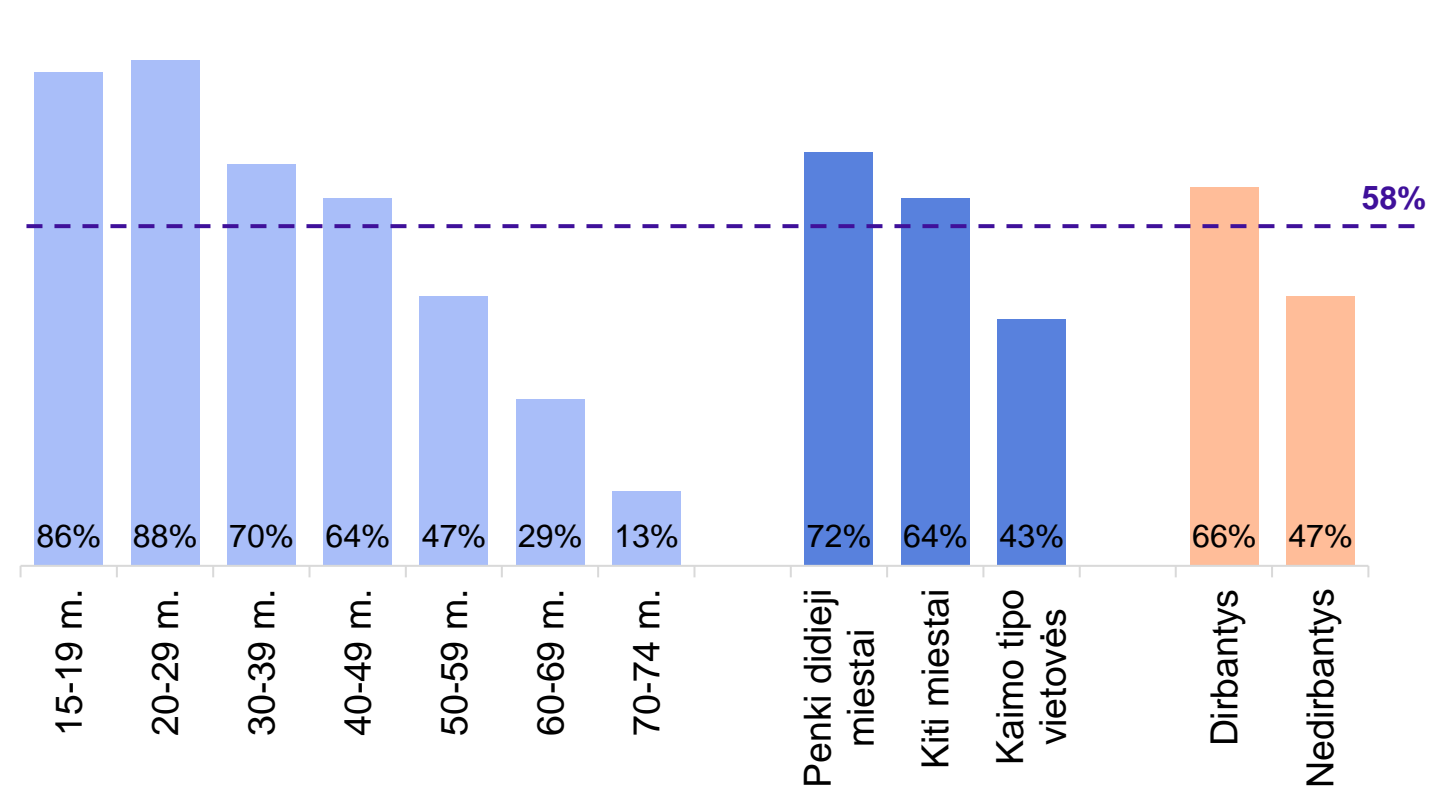

■ Mokosi šiuo metu arba mokėsi per paskutinius 3 metus

■ Nesimokė

Skaičiuojama nuo visų apklaustųjų.

Mokymosi patirtis pagal amžių, gyvenamąją vietovę bei užimtumą

Skaičiuojama nuo grupių.

Savarankiškas mokymasis ir mokymasis darbe yra labiausiai paplitę mokymosi formos

Mokymosi patirtis pagal mokymosi formą

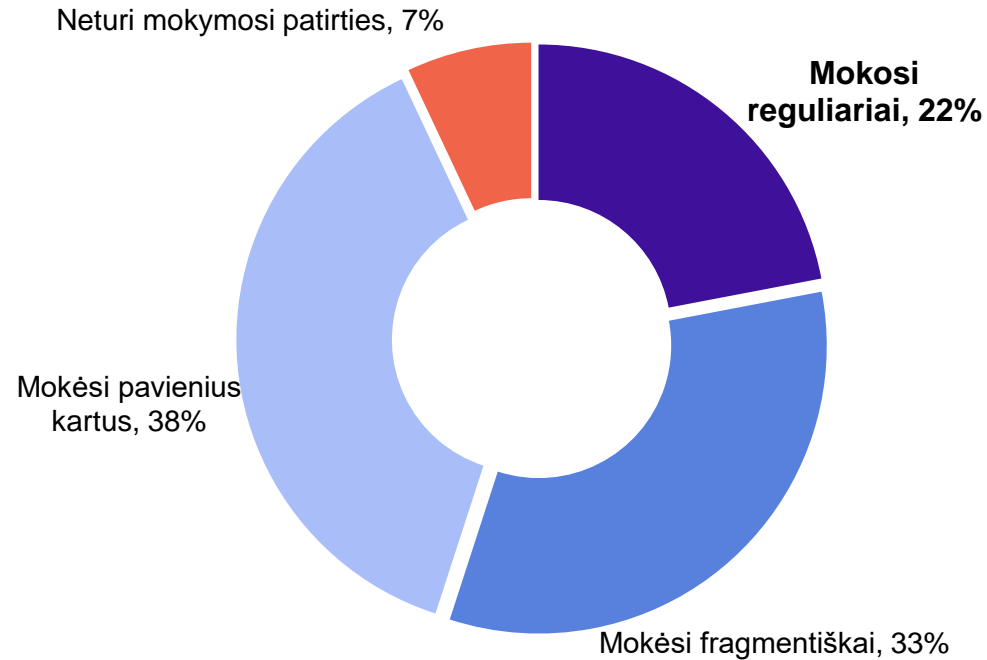

*Dalis tarp visų dirbančiųjų.

Skaičiuojama nuo visų apklaustųjų.

Penktadalis visų apklaustųjų mokosi nepertraukiamai, t. y. turi įprotį mokytis, o daugumos mokymosi procesas yra nenuoseklus

Mokymosi proceso tęstinumas

Šie segmentai išskirti remiantis apklaustųjų deklaruojamais laikotarpiais, nepriklausomai nuo mokymosi formos:

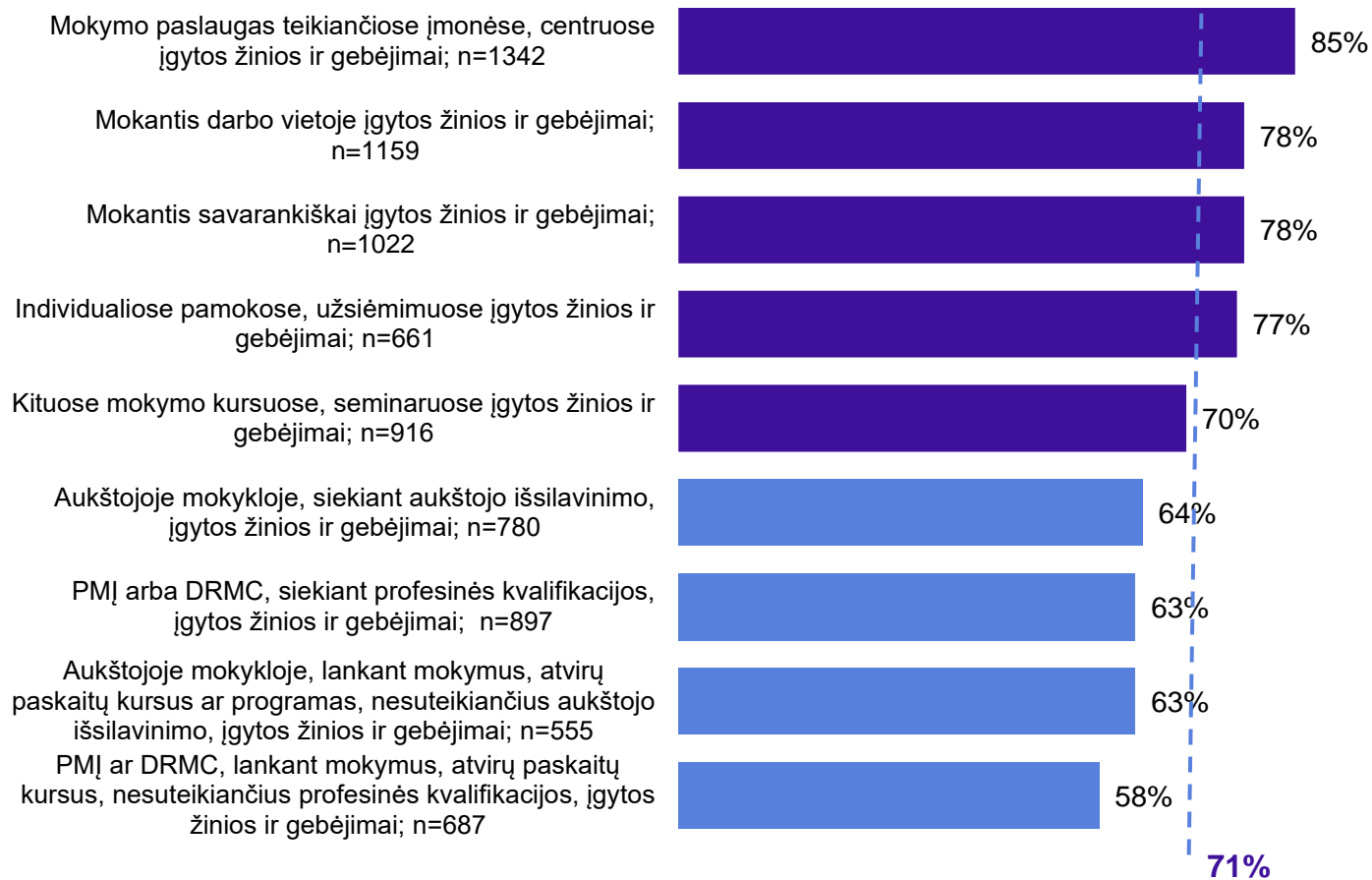
Reguliariai besimokančiųjų segmentui priskirti asmenys, kurie nurodė turintys nepertraukiamos mokymosi patirties - bent viena iš analizuojamų formų mokosi šiuo metu (arba ne seniau, negu prieš vienerius metus) ir mokėsi per paskutinius trejus metus, taip pat - mokėsi ir seniau.

Fragmentiškai besimokantieji priskirti asmenys, kurie mokėsi bent du laikotarpius (mokosi šiuo metu ir (arba) mokėsi per paskutinius trejus metus ir (arba) seniau negu prieš trejus metus).

Atsitiktinai besimokantieji (mokėsi tik tam tikru laikotarpiu) – asmenys, kurie mokosi šiuo metu arba mokėsi per paskutinius trejus metus, arba mokėsi tik seniau negu prieš paskutinius trejus metus.

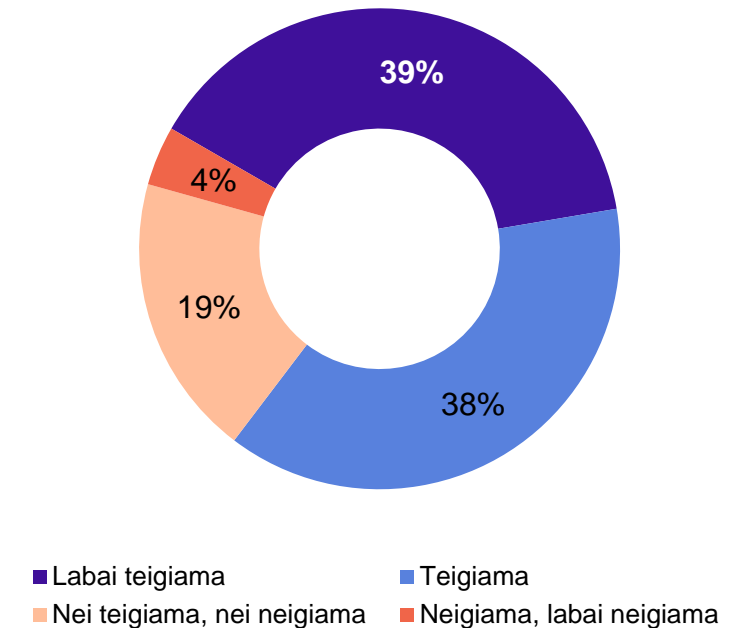
Labiau praktiškai pritaikomomis apklaustieji laiko neformaliojo švietimo būdu įgytas žinias negu formaliojo

Mokymosi metu įgytų žinių taikymas praktikoje

Skaičiuojama nuo turinčiųjų mokymosi patirties.

Mokymosi patirties vertinimas

Skaičiuojama nuo įvertinusių mokymosi patirtį respondentų.

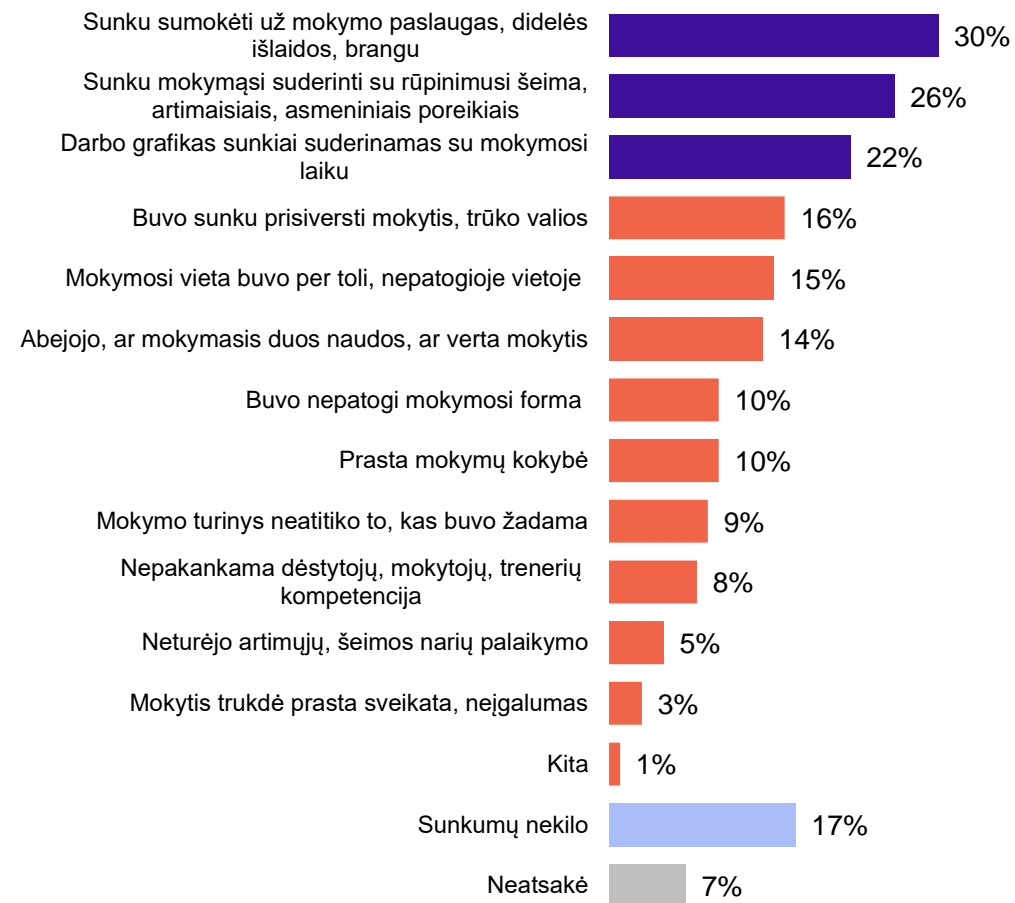
Dažniausiai įvardijamos mokymosi kliūtys - situacinės

Kliūtys, trukdančios pradėti mokytis

Skaičiuojama nuo nesimokančiųjų, atsakiusių į klausimą.

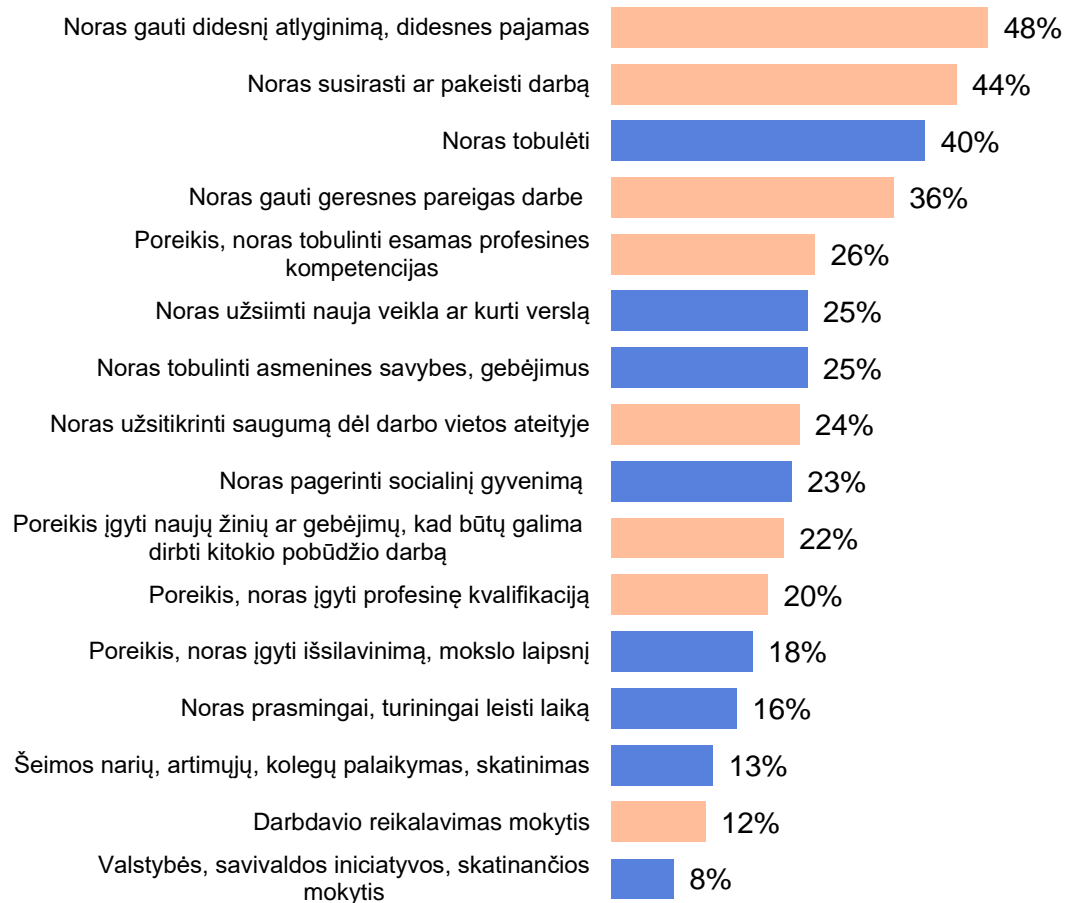
Mokymosi metu kylantys sunkumai

Skaičiuojama nuo turinčiųjų mokymosi per paskutinius trejus metus patirties.

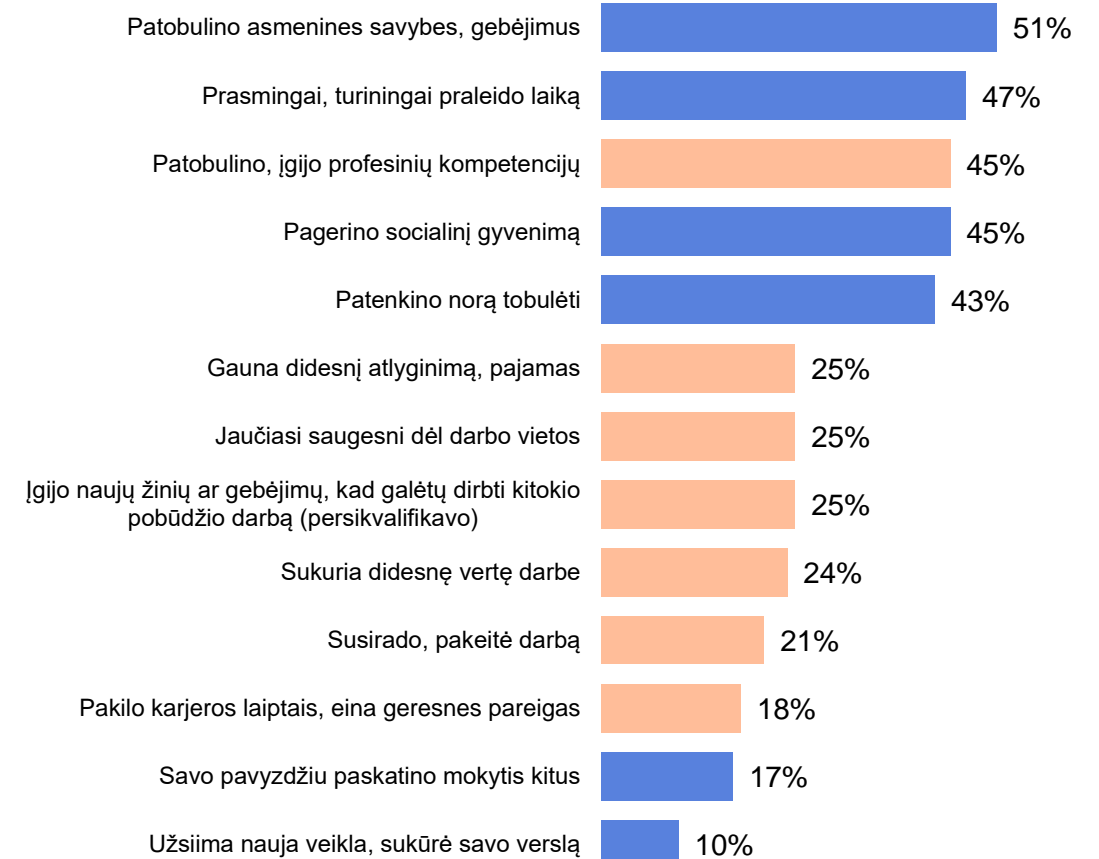
Nesimokantieji tikisi konkrečių pokyčių profesinėje srityje, kai besimokantieji dažniau mini asmeninę, socialinę mokymosi gražą

Aplinkybės, skatinančios mokytis

Skaičiuojama nuo nesimokančiųjų, atsakiusių į klausimą.

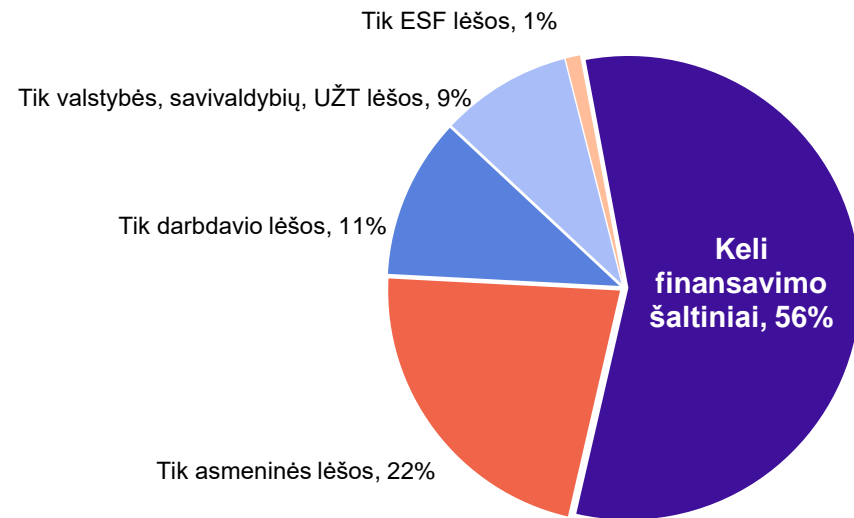
Mokymosi nauda (teigiami pokyčiai)

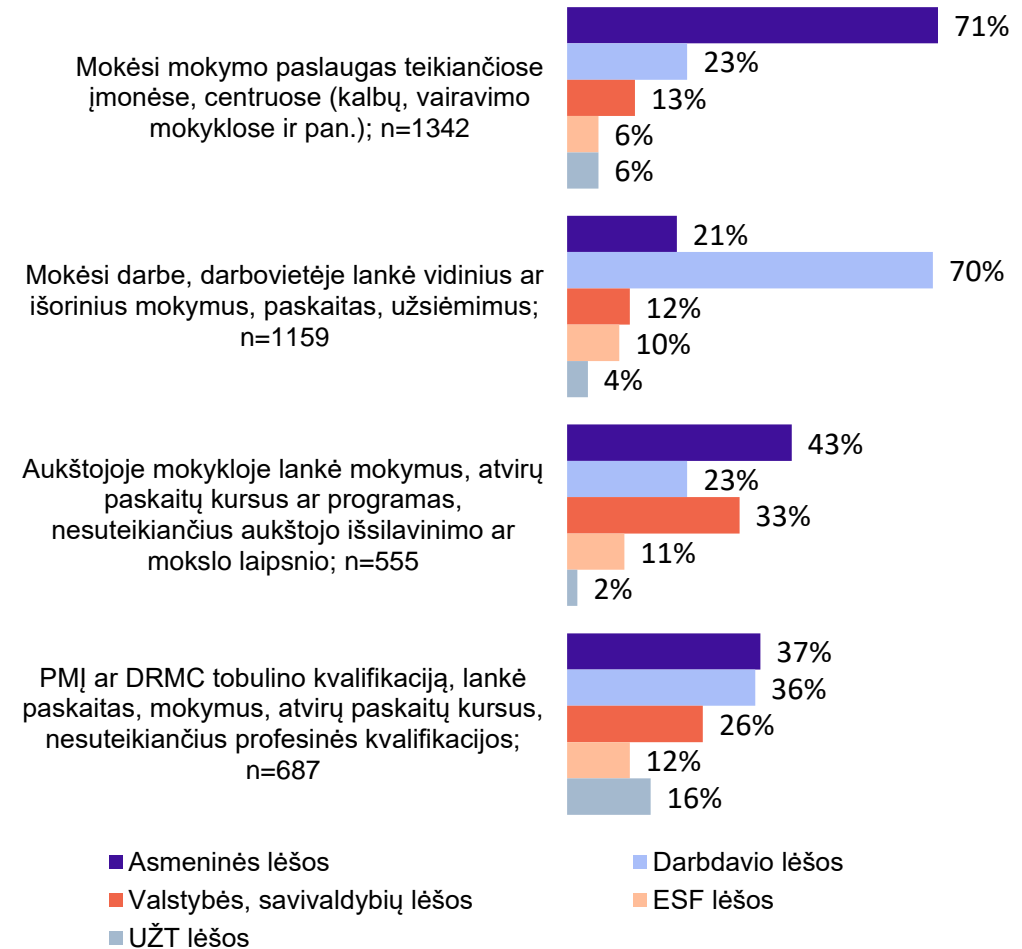
Skaičiuojama nuo turinčiųjų mokymosi per paskutinius trejus metus patirties.

Kas penktas besimokantysis mokymosi kaštus dengia tik asmeninėmis lėšomis ir dažniau tai yra nekvalifikuoti darbininkai bei dirbantys labai mažose įmonėse

Besimokančiųjų struktūra pagal finansavimo šaltinius

Finansavimo šaltiniai pagal mokymosi formą

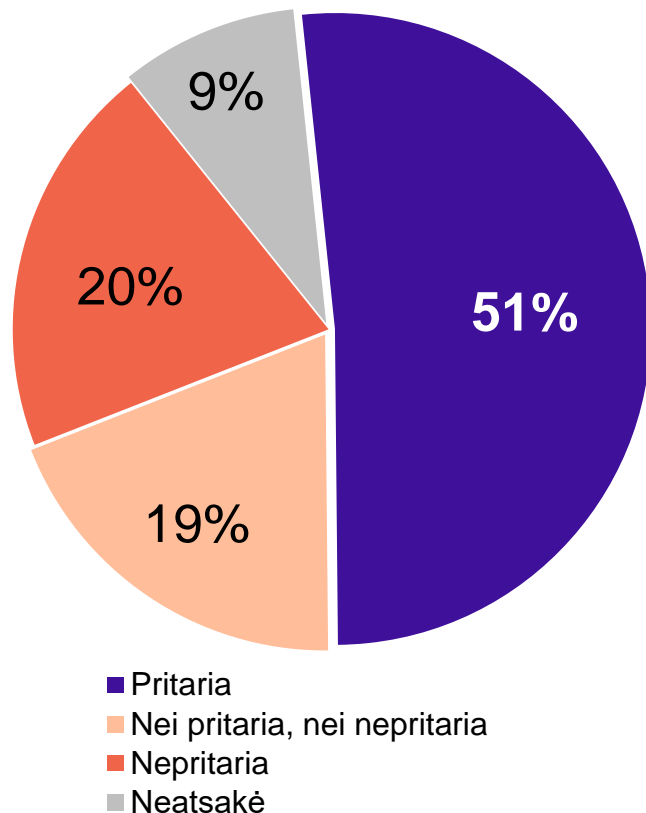

3

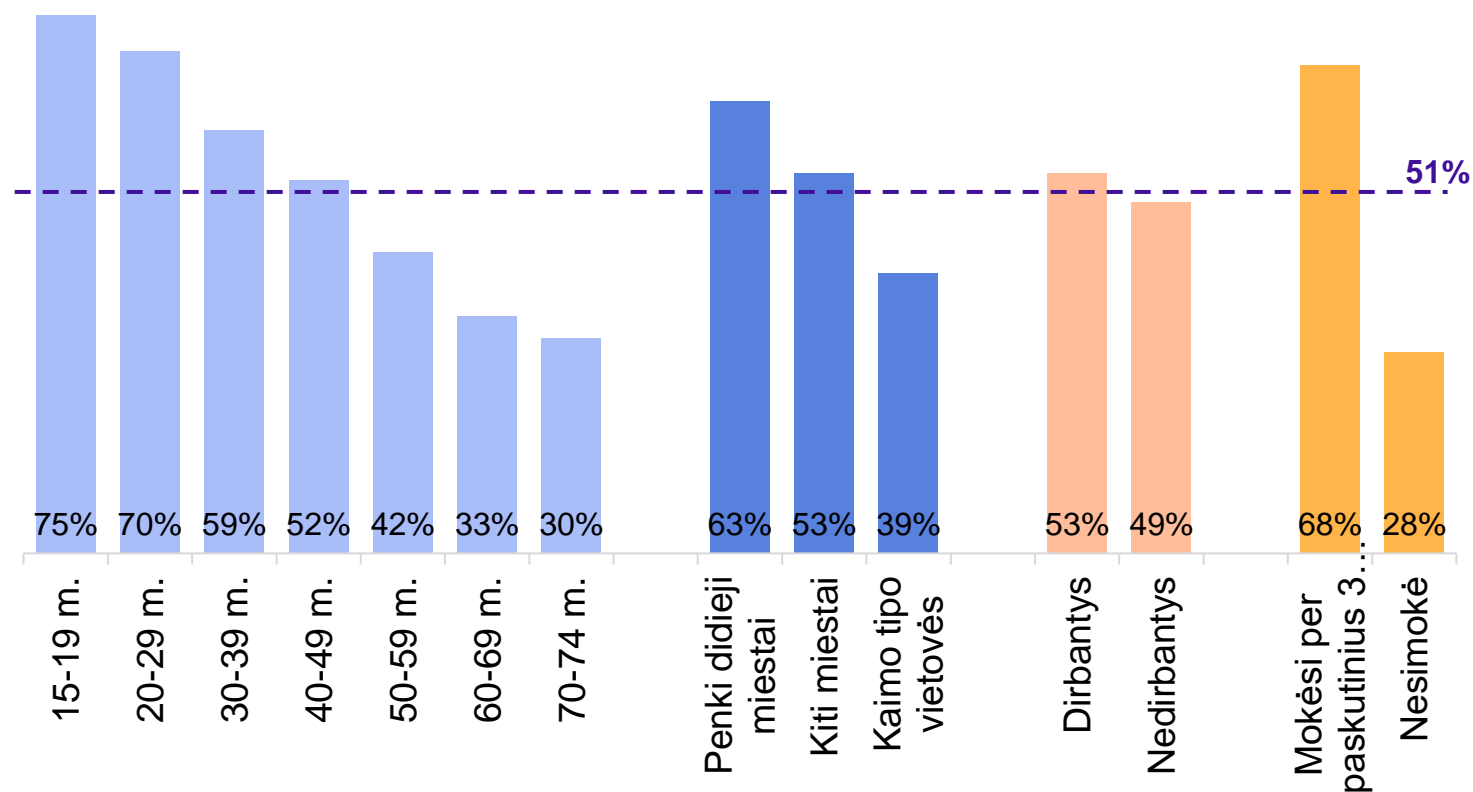
Kokie yra mokymosi poreikiai ir atvirumas mokymuisi?

Poreikį mokytis dekraruoja kas antras apklaustasis

Pritarimas teiginiui “Man reikia mokytis”, dalis

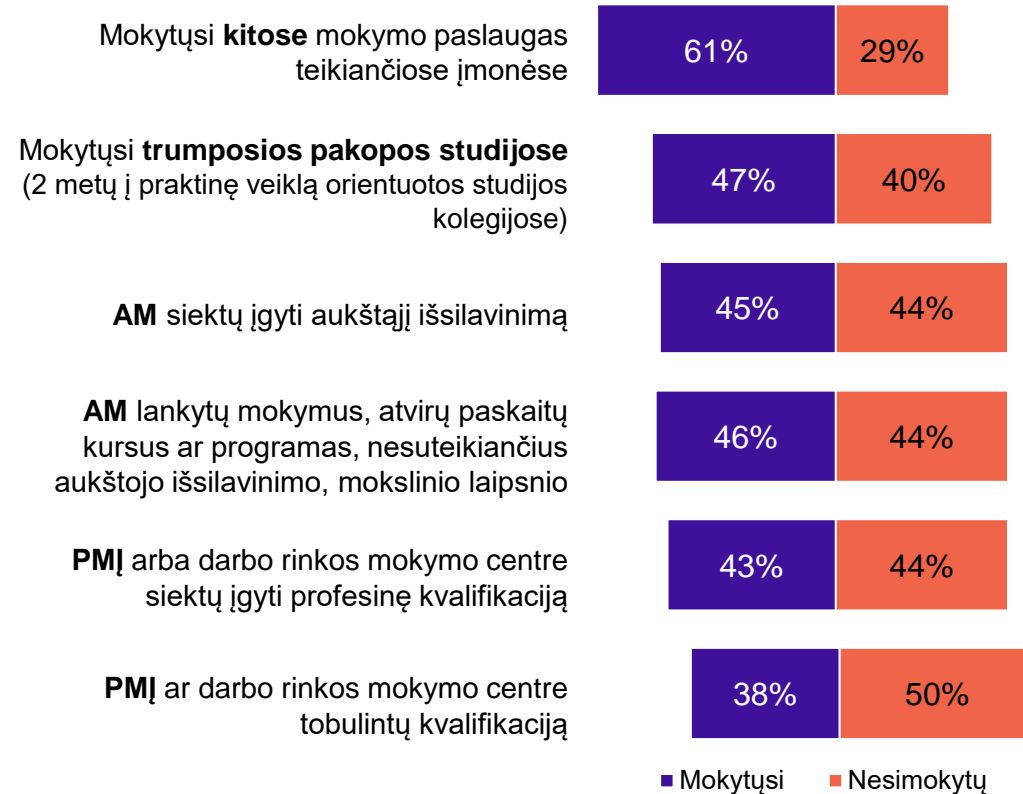
Pritarimas teiginiui “Man reikia mokytis” pagal socio-demografines charakteristikas (pritariančiųjų teiginiui dalis)

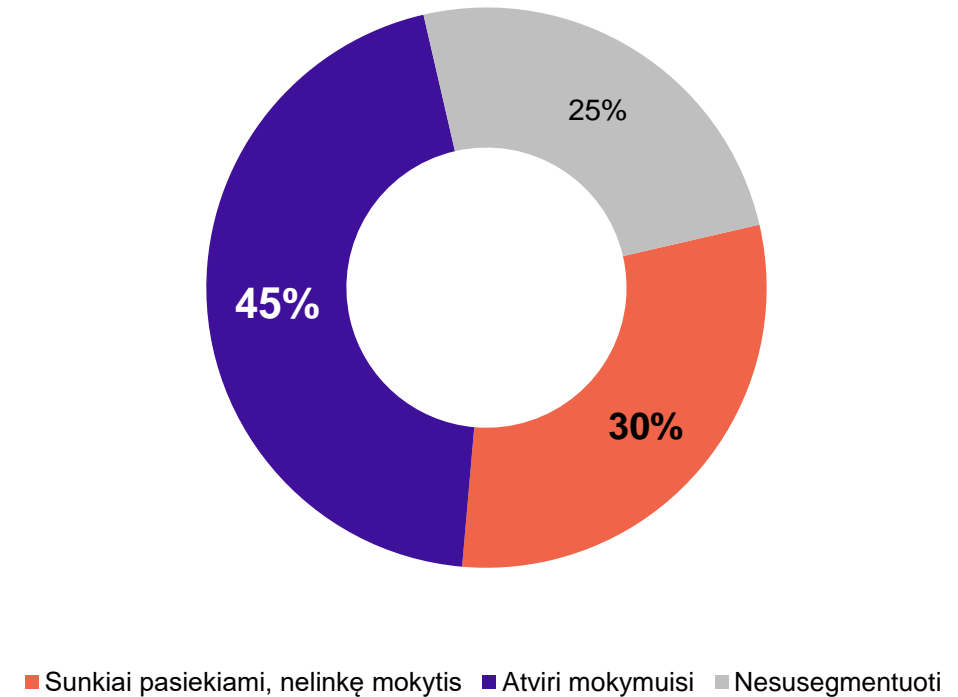
Skaičiuojama nuo visų apklaustųjų.

Mažiau negu pusė yra atviri mokymuisi, jei tam būtų visos sąlygos ir galimybės. Patrauklesnės - neformaliojo švietimo alternatyvos

Gyventojų atvirumas mokymuisi pagal mokymosi formas

Gyventojų sudėtis pagal atvirumą mokymuisi

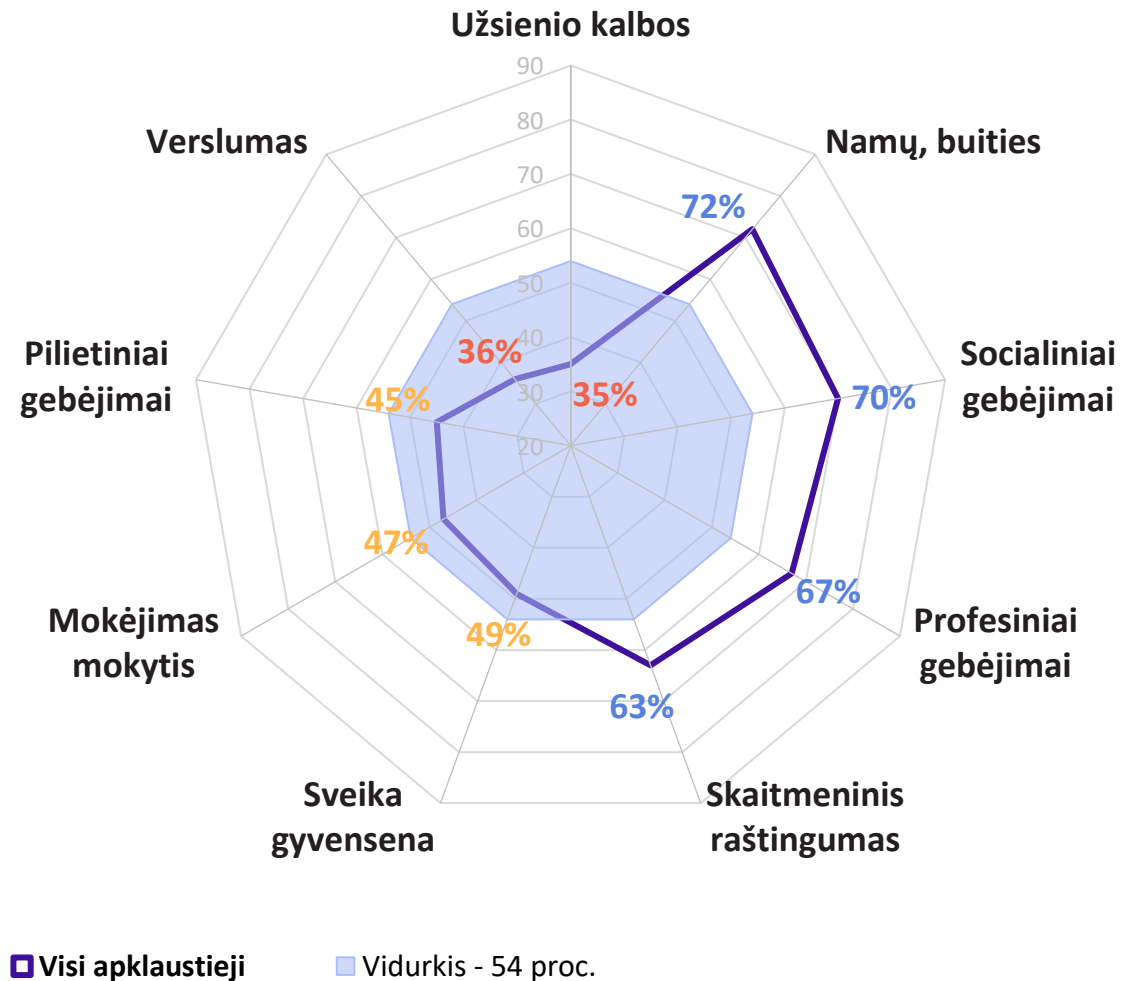
4

Kaip vertinami baziniai įgūdžiai?

Analizuoti įgūdžiai:

- ✓ **Mokėjimas mokytis:** *gebėjimas veiksmingai ir efektyviai organizuoti savo mokymąsi ir išmokimą*
- ✓ **Namuose, buityje reikalingos žinios ir gebėjimai,** *pvz.: maisto gaminimas, sodininkystė, interjero dizainas, vaikų auklėjimas, namų ūkio finansai ir pan.*
- ✓ **Pilietiniai gebėjimai:** *aktyvus dalyvavimas bendruomenės, visuomenės gyvenime, demokratijos vertybių puoselėjimas, rūpinimasis aplinkosauga ir pan.*
- ✓ **Profesinei veiklai, darbui reikalingos žinios, įgūdžiai, gebėjimai**
- ✓ **Skaitmeninis raštingumas:** *gebėjimas patikimai ir kritiškai naudotis informacinėmis, komunikacijų technologijomis ieškant informacijos, bendraujant ir sprendžiant pagrindines problemas visose gyvenimo srityse*
- ✓ **Socialiniai gebėjimai:** *bendravimo įgūdžiai, empatija, paslaugumas, elgesys su kitais ir pan.*
- ✓ **Sveikos gyvensenos įgūdžiai**
- ✓ **Užsienio kalbų mokėjimas**
- ✓ **Verslumas:** *gebėjimas realizuoti idėjas, pasinaudoti galimybėmis visose gyvenimo srityse, iniciatyvumas*

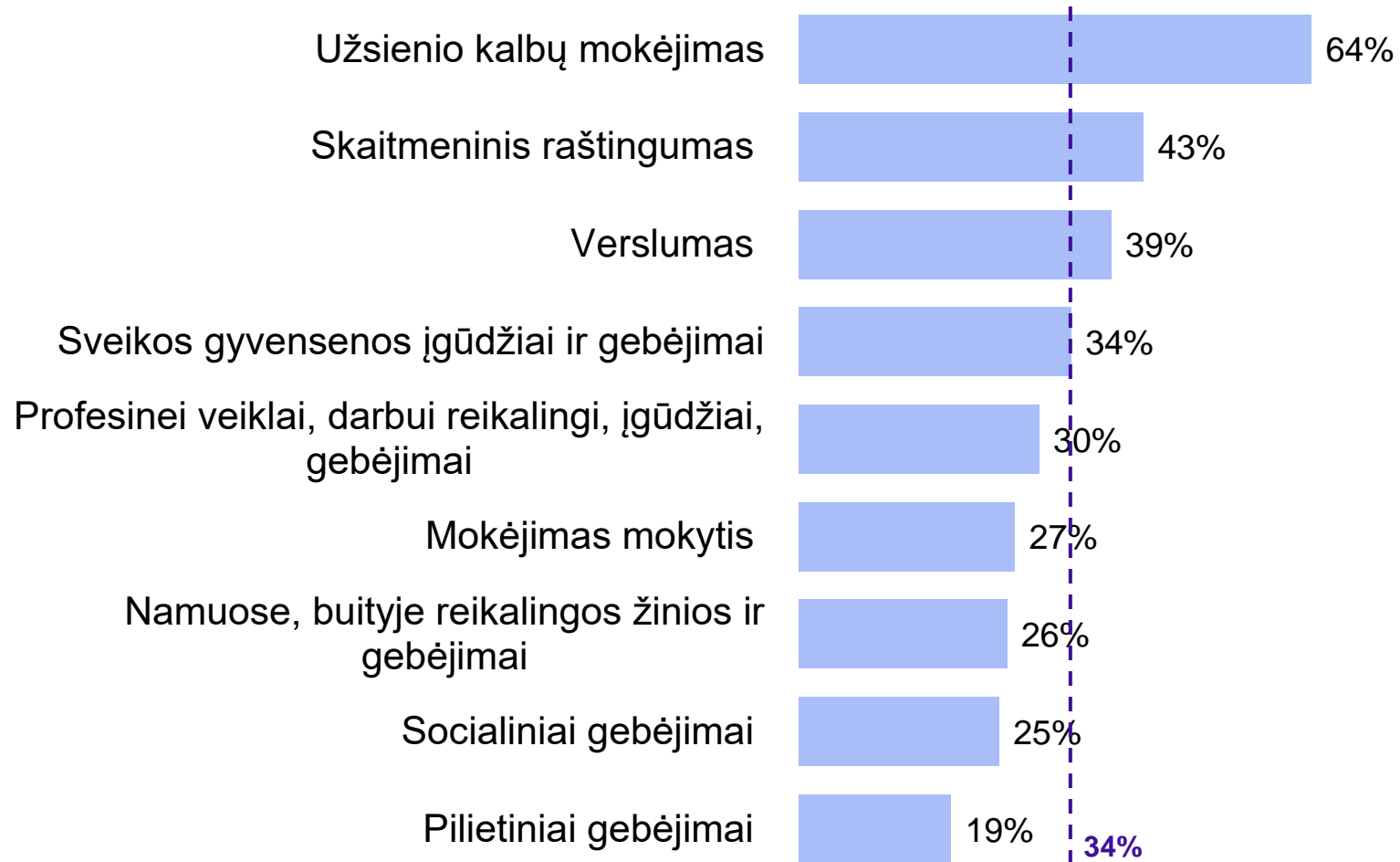
Geriausiai vertinami namuose, buityje reikalingi įgūdžiai, prasčiausiai – verslumas ir užsienio kalbų mokėjimas

Diagramoje vaizduojama, kokia dalis apklaustųjų (proc.) turimus įgūdžius vertina labai gerai arba gerai.

Užsienio kalbos, skaitmeniniai įgūdžiai ir verslumas yra įgūdžiai, kuriuos tobulinti yra didžiausias poreikis

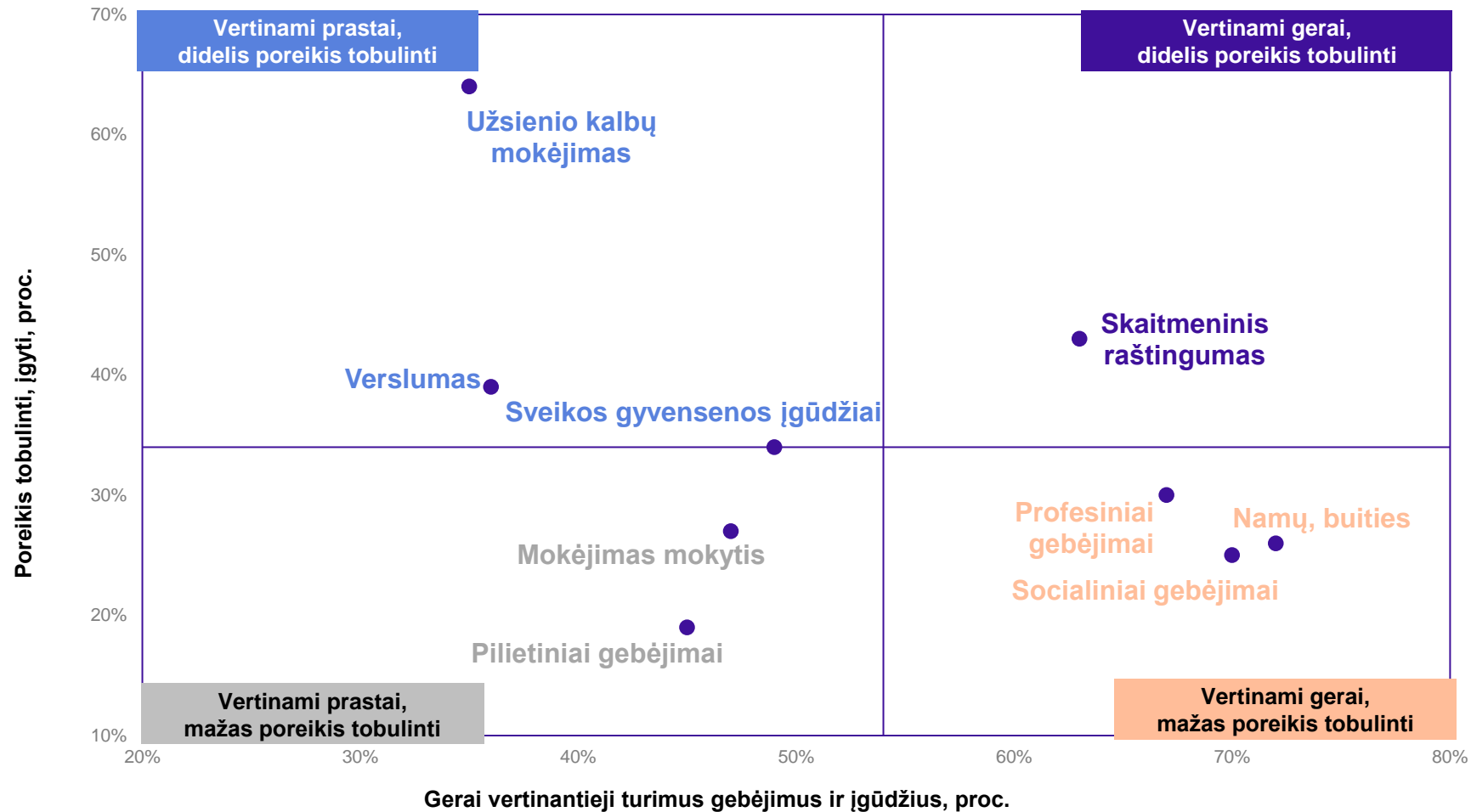
Poreikis tobulinti ar įgyti bazinius įgūdžius, gebėjimus

Skaičiuojama nuo visų apklaustųjų.

Klausimas: *Kurių iš šių kompetencijų, įgūdžių, gebėjimų jaučiate poreikį tobulinti ar įgyti?*

Labiausiai tobulintini skaitmeniniai gebėjimai, o mokėjimo mokytis svarba neįvertinta

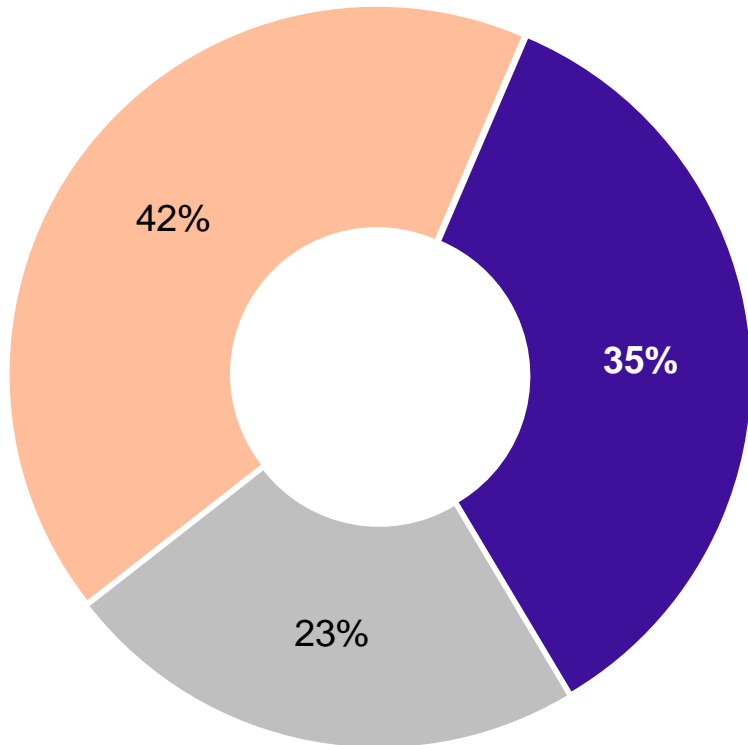
Skaičiuojama nuo visų apklaustųjų.

5

Koks yra gyventojų informuotumas apie mokymosi svarbą ir galimybes?

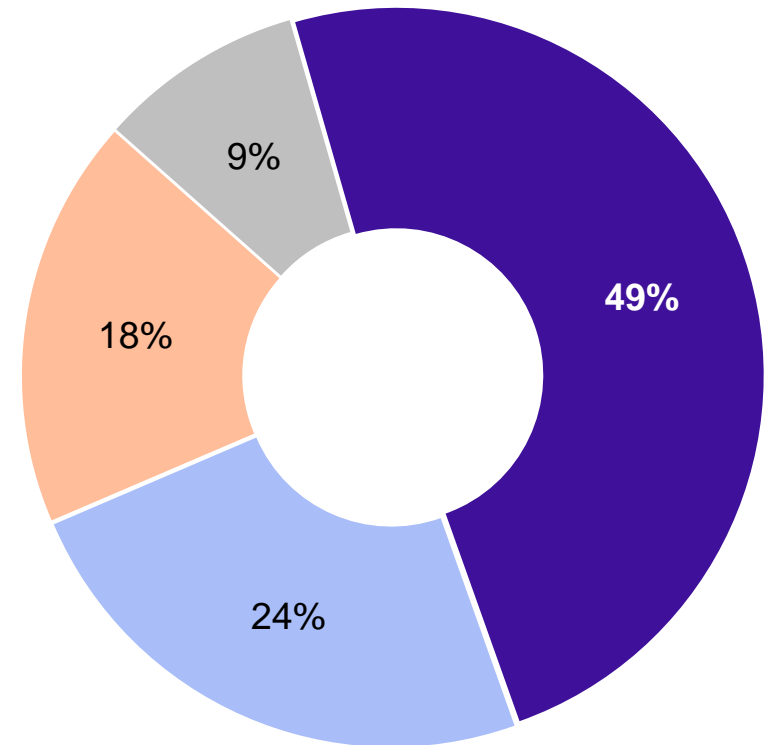
Informacijos apie MVG svarba nepakankama, dažniau apie mokymosi naudą sužinoma iš artimos aplinkos

Informacijos apie MVG svarbą pastebėjimas

■ Nematė, negirdėjo ■ Matė, girdėjo ■ Nežino, neprisimena

Pritarimas teiginiui
„Dažnai girdžiu teigiamus aplinkinių atsiliepimus apie mokymosi visą gyvenimą naudą“

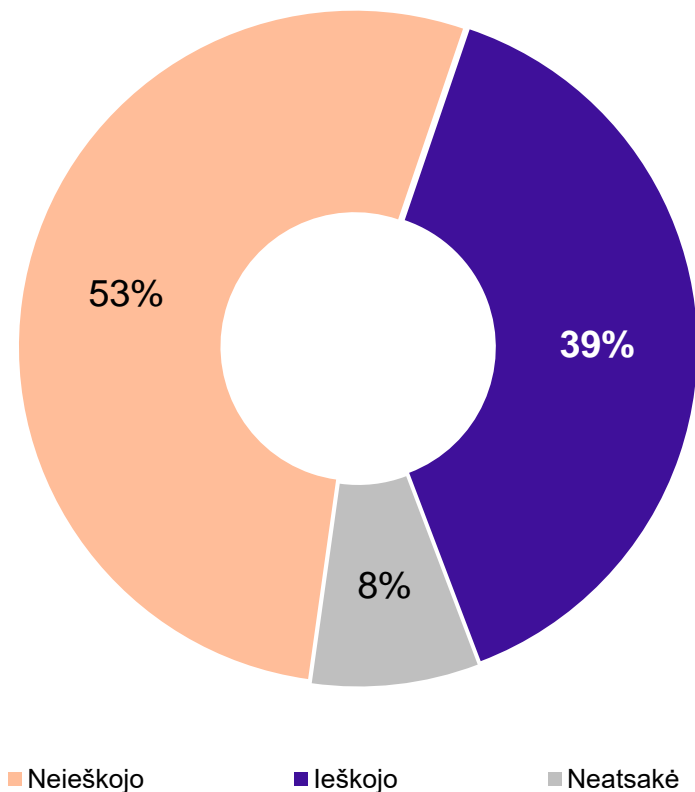

■ Pitaria ■ Nei pritaria, nei nepritaria ■ Nepitaria ■ Neatsakė

Skaičiuojama nuo visų apklaustųjų.

Domėjimasis mokymosi galimybėmis menkas, dominuoja ne specializuoti informacijos apie mokymąsi šaltiniai

Informacijos apie mokymosi galimybes paieška

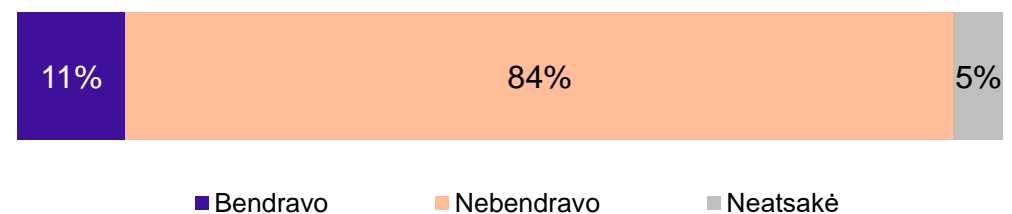
Skaičiuojama nuo visų apklaustųjų.

Informacijos apie mokymosi galimybes šaltiniai

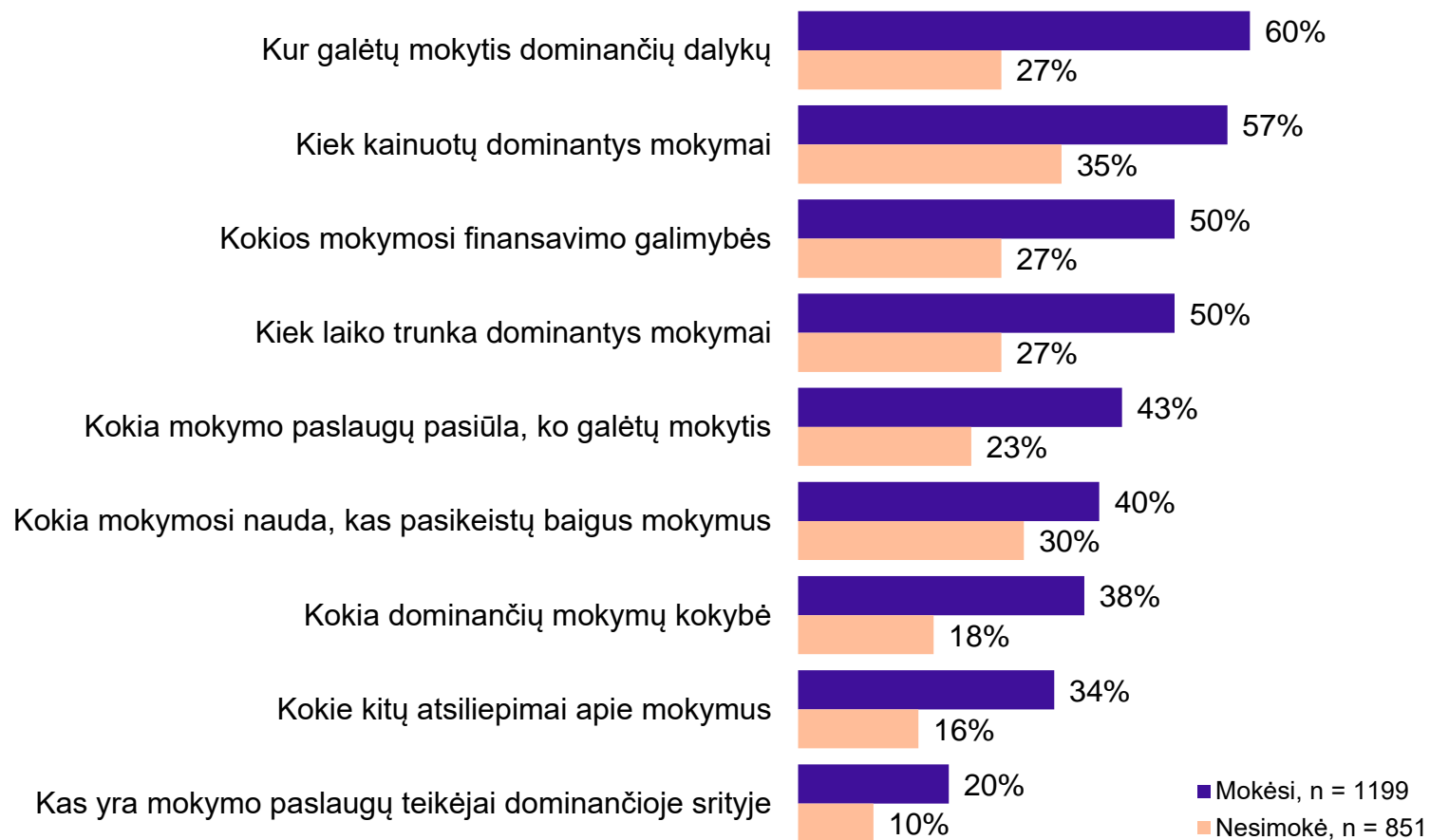
Skaičiuojama nuo ieškojusiųjų informacijos.

Bendravimo su karjeros konsultantu patirtis per paskutinius vienerius metus

Praktiniai su mokymusi susiję klausimai yra aktualesni nei mokymo paslaugų kokybė, kitų besimokančiųjų patirtis. Nesimokantiejiems trūksta informacijos ir apie mokymosi naudą

Aktualiausia su mokymusi susijusi informacija pagal mokymosi per paskutinius 3 metus patirtį

Skaičiuojama nuo tikslinių grupių.

Pagrindinės įžvalgos

- Politikos priemonės, skirtos didinti besimokančios visuomenės dalį, turėtų būti diferencijuojamos besimokantiems ir tiems, kurie mokytis nėra linkę:
 - Mažiau mokytis linkusioms visuomenės grupėms (vyresnio amžiaus, žemesnės kvalifikacijos dirbantiesiems ir bedarbiams, gaunantiems mažas pajamas, gyvenantiems kaimuose) būtina didinti informacijos apie MVG svarbą ir mokymosi galimybes apimtis ir skvarbą bei gerinti profesinio orientavimo paslaugų prieinamumą. Šiai tikslinei grupei aktualus ir skaitmeninių gebėjimų tobulinimo užtikrinimas.
 - Besimokantiems svarbu sudaryti tinkamas sąlygas mokytis: mažinti neigiamą situacinių kliūčių, tokių kaip finansinė mokymosi našta, darbo ar įsipareigojimų šeimai ir mokymosi laiko nesuderinamumas, įtaką mokymosi procese. Taip pat didinti jų poreikius atitinkančią mokymo paslaugų pasiūlą ir informacijos apie jas prieinamumą, užtikrinti mokymo paslaugų kokybę.
- Mokymasis darbo vietoje yra labiausiai paplitusi mokymosi forma po savišvietos, tačiau mokymosi darbe praktika vienodai taikoma ne visuose verslo sektoriuose ir ne visi dirbantieji turi vienodas sąlygas mokytis. Pavyzdžiui, dirbantieji labai mažose įmonėse mokymosi darbe galimybių turi ženkliai mažiau negu dirbantieji vidutinėse ar didelėse, o žemesnės kvalifikacijos darbuotojai darbe mokosi rečiau nei aukštesnės kvalifikacijos. Turėtume geriau išnaudoti darbdavių potencialą stiprinant mokymosi kultūrą ir didinti jų aktyvumą skatinant bei organizuojant darbuotojų mokymąsi, sudaryti palankias sąlygas plėsti mokymosi darbe praktiką.
- Dalyvavimas mokymosi veiklose ženkliai sumažėja nuo 50 metų, o įsitikinimas, kad mokytis per vėlu, yra įvardijama kaip viena pagrindinių kliūčių mokytis vyresniame amžiuje. Rekomenduojame skatinti vyresnio amžiaus žmonių dalyvavimą MVG, keisti jų nuostatas, kad amžius pats savaime yra kliūtis mokytis.

- Gyventojai gauna nepakankamai informacijos apie nuolatinio tobulėjimo, MVG svarbą, naudą ir mokymosi galimybes. Būtina aktyvinti informacijos apie MVG sklaidą ir didinti jos skvarbą visuomenėje, komunikuoti nuolatinio tobulėjimo ir mokymosi nepertraukiamumo svarbą, akcentuoti mokymosi naudą.
- Absoliuti dauguma besidominčiųjų informacijos apie mokymosi galimybes ieško internete. Kol kas nėra vienos informacinės sistemos, kurioje būtų sutelkta su mokymusi susijusi informacija. Vienoje vietoje pateikiama ir lengvai pasiekama informacija palengvintų tiek informacijos paiešką, tiek pagerintų ir mokymosi paslaugų prieinamumą.
- Sėkmingam mokymuisi užtikrinti, svarbu stiprinti bendruosius įgūdžius, kompetencijas. Tyrimo duomenys atskleidė, kad, lyginant su kitomis kompetencijomis, gyventojai gebėjimą mokytis vertina prastai ir neturi poreikio jį tobulinti, o šios kompetencijos svarba MVG procese neįvertinama. Svarbu skirti daugiau dėmesio mokėjimo mokytis ugdymui ir aktualizuoti šio gebėjimo svarbą.
- Skaitmeninio raštingumo ugdymas labiausiai aktualus mažiau mokytis linkusiose grupėse, kurios turi prastesnius gebėjimus, tačiau deklaruoja poreikį juos tobulinti.

Dėkoju už dėmesį

Tyrimo ataskaita: <https://strata.gov.lt/images/tyrimai/2020-metai/svietimo-politika/20200108-MVG.pdf>